

ការសិក្សាព្រះគម្ពីរដ៏ទូលំទូលាយលើ «ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ»

សេចក្តីផ្តើម៖ សារៈសំខាន់ជាមូលដ្ឋាននៃព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ

«ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ» គឺជាចំណុចកណ្តាលនៃជំនឿ ដែលបម្រើជាការបើកសម្តែងរបស់ព្រះដល់មនុស្សជាតិ។ ការទទួលយកវាបង្កើតទំនុកចិត្តលើភាពល្អឥតខ្ចោះ និងអំណាចរបស់ព្រះគម្ពីរ ខណៈពេលដែលលើកកម្ពស់ការគោរពប្រតិបត្តិ ដែលធ្វើឱ្យវាក្លាយជាមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ការក្លាយជាគ្រីស្ទបរិស័ទ។ វារួមបញ្ចូលនូវបញ្ញត្តិដែលបាននិយាយរបស់ព្រះ សារទំនាយ បុគ្គលរបស់ព្រះយេស៊ូវគ្រីស្ទ និងបទគម្ពីរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដែលគ្របដណ្តប់ទាំងព្រះគម្ពីរចាស់ និងព្រះគម្ពីរថ្មី។

□ ហេព្រើរ ៤:១២-១៣ (០០០): «ដ្បិតព្រះបន្ទូលនៃព្រះមានជីវិត ហើយសកម្ម។ មុតជាងដាវមុខពីរណាទាំងអស់ វាទម្លុះចូលទៅដល់កាត់ព្រលឹង និងវិញ្ញាណ សន្លាក់ និងខ្នងឆ្អឹង ហើយវិនិច្ឆ័យគំនិត និងអាកប្បកិរិយានៃចិត្ត។ គ្មានអ្វីនៅក្នុងការបង្កើតទាំងអស់ដែលត្រូវបានលាក់បាំងពីព្រះនេត្រព្រះឡើយ អ្វីៗទាំងអស់ត្រូវបានលាតត្រដាង ហើយបង្ហាញឱ្យឃើញនៅចំពោះព្រះនេត្ររបស់ព្រះអង្គ ដែលយើងត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះ»។

□ ការពន្យល់៖ ព្រះបន្ទូល (ភាសាក្រិច៖ ឡូហ្គោស ការបញ្ចេញមតិដ៏ទេវភាព) គឺមានជីវិត (ពាក់ព័ន្ធ) និងសកម្ម (ថាមវន្ត) ដោយធ្វើការកាត់ខាងវិញ្ញាណដែលលាតត្រដាងអំពើបាប និងសេចក្តីពិត ដែលអាច «ឈឺចាប់» ប៉ុន្តែនាំទៅរកការប្រោស។ វាបង្ហាញពីគំនិតដែលលាក់កំបាំង ហើយទទួលខុសត្រូវទាំងអស់ ដោយជំរុញអ្នកជឿកុំឱ្យគេចេះពីបញ្ហាប្រឈមរបស់វា។

□ ១ទីម៉ូថេ ៤:១៦ (០០០): «ចូរប្រយ័ត្ននឹងជីវិត និងគោលលទ្ធិរបស់អ្នកឲ្យបានដិតដល់។ ចូរកាន់ខ្ជាប់នូវសេចក្តីទាំងនោះ ដ្បិតបើអ្នកធ្វើដូច្នោះមែន អ្នកនឹងសង្គ្រោះទាំងខ្លួនអ្នក និងអ្នកស្តាប់របស់អ្នក»។

□ ការពន្យល់៖ ជីវិត (ការប្រព្រឹត្ត) និងគោលលទ្ធិ (ការបង្រៀន) គឺមានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់សេចក្តីសង្គ្រោះ។ ការបកស្រាយផ្សេងៗគ្នាលើកឡើងនូវសំណួរថា ហេតុអ្វីបានជាមានមតិច្រើនម៉្លេះ? ការតស៊ូក្នុងការបង្រៀនដ៏ត្រឹមត្រូវគឺមានសារៈសំខាន់ណាស់ដើម្បី

□ ទីម៉ូថេទី២ ៣:១៦-១៧ (០០០): «គ្រប់ទាំងបទគម្ពីរសុទ្ធតែជាព្រះបានបញ្ចេញព្រះវិញ្ញាណបណ្តាលឲ្យតែង ហើយមានប្រយោជន៍សម្រាប់ការបង្រៀន ការស្តីបន្ទោស ការកែតម្រង់ និងការហ្វឹកហ្វឺនខាងសេចក្តីសុចរិត ដើម្បីឲ្យអ្នកបម្រើរបស់ព្រះបានត្រៀមខ្លួនជាស្រេចសម្រាប់ការល្អគ្រប់យ៉ាង»។

□ ការពន្យល់៖ ព្រះគម្ពីរត្រូវបានបំផុសគំនិត (ភាសាក្រិច៖ ០០០០០០០០០០០០ ដែលមានន័យថា «ព្រះបានដកដង្ហើម») ហើយមានប្រយោជន៍ ដែលបំពាក់អ្នកជឿសម្រាប់កិច្ចការល្អគ្រប់យ៉ាង។ មិនមែនគ្រប់គ្នានឹងទទួលយកវាទេ ប៉ុន្តែវាផ្តល់នូវអ្វីៗទាំងអស់ដែលចាំបាច់

□ យ៉ូហាន ១២:៤៧-៤៨ (០០០): «បើអ្នកណាពាក្យខ្ញុំ តែមិនកាន់តាម នោះខ្ញុំមិនវិនិច្ឆ័យអ្នកនោះទេ។ ដ្បិតខ្ញុំមិនបានមកដើម្បីវិនិច្ឆ័យលោកីយ៍ទេ គឺមកដើម្បីសង្គ្រោះលោកីយ៍វិញ។ មានចៅក្រមសម្រាប់អ្នកណាដែលបដិសេធខ្ញុំ ហើយមិនទទួលយកពាក្យខ្ញុំ ពាក្យដែលខ្ញុំបាននិយាយនោះ នឹងកាត់ទោសគេនៅថ្ងៃចុងក្រោយ»។

□ ការពន្យល់៖ ការបដិសេធព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះយេស៊ូវ (ភាសាក្រិច៖ ០០០០០ ពាក្យសម្តី) គឺជាការបដិសេធច្រង និងសេចក្តីសង្គ្រោះ។ ព្រះជាម្ចាស់បង្ហាញដោយសប្បុរសនូវស្តង់ដារវិនិច្ឆ័យ ដូចជាការប្រឡងដែលបានផ្តល់ឱ្យជាមុន ដោយមិនទុកលេសសម្រាប់ការបរាជ័យឡើយ។

□ កិច្ចការ ១៧:១០-១១ (០០០): «លុះដល់យប់ហើយ ពួកអ្នកជឿបានឲ្យប៉ុល និងស៊ីណាសទៅក្រុងបេរាភ្លាម។ ពេលទៅដល់ទីនោះ ពួកគេក៏ទៅសាលាប្រជុំរបស់សាសន៍យូដា។ ឯសាសន៍យូដានៅក្រុងបេរាមានចិត្តថ្លៃថ្នូរជាងពួកអ្នកនៅក្រុងថែស្សាឡូនីច ដ្បិតគេបានទទួលសារដោយចិត្តខ្លះខ្លាំងខ្លាំង ហើយបានពិនិត្យមើលគម្ពីរជារៀងរាល់ថ្ងៃ ដើម្បីមើលថាតើអ្វីដែលប៉ុលបាននិយាយជាការពិតឬអត់»។

- ▣ ការពន្យល់៖ ការឆ្លើយតបដ៏ថ្លៃថ្នូរបស់ពួកហេរា ៥ ដោយទទួលយកដោយអន្ទះសារ និងពិនិត្យព្រះគម្ពីរជារៀងរាល់ថ្ងៃ ៥ កំណត់កំរិតមួយ៖ អានដោយវិភាគ សួរសំណួរ និងផ្ទៀងផ្ទាត់ការបង្រៀនដែលផ្ទុយនឹងព្រះគម្ពីរ។

ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះនៅក្នុងការបង្កើត ប្រវត្តិសាស្ត្រ និងទំនាយ (ការផ្តោតអារម្មណ៍នៃព្រះគម្ពីរសញ្ញាចាស់)

នៅក្នុងព្រះគម្ពីរសញ្ញាចាស់ «ព្រះបន្ទូល» (ភាសាហេព្រើរ៖ ០០០០០ មានន័យថា សុន្ទរកថា និងសកម្មភាព) គឺជាព្រះបន្ទូល ឬក្រឹត្យរបស់ព្រះដោយផ្ទាល់ ដែលជាការបង្កើត ណែនាំ វិនិច្ឆ័យ និងព្យាករណ៍។ វាសកម្ម មានសិទ្ធិអំណាច និងទ្រទ្រង់ជីវិត។

- ▣ លោកុប្បត្តិ ១:៣ (០០០): «ហើយព្រះមានបន្ទូលថា ចូរឲ្យមានពន្លឺឡើង» ហើយពន្លឺក៏កើតឡើង»។ (ធ្វើម្តងទៀតនៅក្នុងលោកុប្បត្តិ ១:៦, ៩, ១១, ៧)

- ▣ ការពន្យល់៖ ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះបង្កើតភ្លាមៗ ដោយបង្ហាញពីអំណាចច្នៃប្រឌិតរបស់វា។

- ▣ ទំនុកដំកើង ៣៣:៦ (០០០): «ដោយសារព្រះបន្ទូលនៃព្រះយេហូវ៉ា ផ្ទៃមេឃបានបង្កើតឡើង ហើយពួកទេវតារបស់វាបានបង្កើតឡើង ដោយសារខ្យល់ដង្ហើមពីព្រះឱស្នរបស់ទ្រង់»។

- ▣ ការពន្យល់៖ ព្រះបន្ទូល ដែលភ្ជាប់ទៅនឹងដង្ហើមរបស់ព្រះ បង្កើតបានជាសកលលោក។

- ▣ ទំនុកដំកើង ១៤៨:៥ (០០០): «ចូរឲ្យគេសរសើរតម្កើងព្រះនាមព្រះយេហូវ៉ា ដ្បិតតាមបញ្ជារបស់ទ្រង់ គេត្រូវបានបង្កើតមក»។

- ▣ ការពន្យល់៖ ការបង្កើតសរសើរតម្កើងព្រះជាម្ចាស់ ពីព្រោះព្រះបន្ទូលរបស់ទ្រង់បានធ្វើឲ្យវាកើតឡើង។

- ▣ អេសាយ ៥៥:១១ (០០០): «ដូច្នេះ ពាក្យរបស់អញដែលចេញពីមាត់អញទៅ នោះនឹងមិនត្រឡប់មកឯអញវិញដោយទេទឡើយ គឺ នឹងសម្រេចតាមសេចក្តីប៉ងប្រាថ្នារបស់អញ ហើយសម្រេចគោលបំណងដែលអញបានចាត់វាទៅធ្វើ»។

- ▣ ការពន្យល់៖ ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះតែងតែបំពេញគោលបំណងរបស់វា មិនថាការបង្កើត ការណែនាំ ឬការវិនិច្ឆ័យនោះទេ។

- ▣ និក្ខមនំ ២០:១ (០០០): «ហើយព្រះបានមានបន្ទូលពាក្យទាំងអស់នេះ»។

- ▣ ការពន្យល់៖ ណែនាំបញ្ញត្តិទាំងដប់ប្រការ ដោយបង្ហាញព្រះបន្ទូលជាការណែនាំអំពីសេចក្តីសញ្ញា។

- ▣ ចេទិយកថា ៨:៣ (០០០): «ទ្រង់បានបន្ទាបអ្នករាល់គ្នា បណ្តាលឲ្យអ្នកឃ្លាន ហើយបានចិញ្ចឹមអ្នកដោយនំម៉ាណា... ដើម្បី បង្រៀនអ្នករាល់គ្នាថា មនុស្សមិនរស់ដោយនំប៉័ងតែម្យ៉ាងទេ គឺរស់ដោយគ្រប់ទាំងព្រះបន្ទូលដែលចេញពីព្រះឱស្ននៃព្រះយេហូវ៉ា ដែរ»។

- ▣ ការពន្យល់៖ ព្រះបន្ទូលទ្រទ្រង់ជីវិតខាងវិញ្ញាណលើសពីតម្រូវការខាងរូបកាយ។

- ▣ យ៉ូស្យែ ១:៨ (០០០): «ចូរកាន់គម្ពីរក្រឹត្យវិន័យនេះជាប់នៅក្នុងមាត់របស់អ្នកជានិច្ច ចូររំពឹងគិតវាទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ដើម្បីឲ្យអ្នកបាន ប្រយ័ត្ននឹងការប្រព្រឹត្តតាមអ្វីៗដែលមានចែងទុកក្នុងនោះ។ នោះអ្នកនឹងបានចម្រុងចម្រើន និងទទួលបានជោគជ័យ»។

- ▣ ការពន្យល់៖ ការធ្វើសមាធិលើព្រះបន្ទូលជាលាយលក្ខណ៍អក្សរធានានូវការគោរពប្រតិបត្តិ និងភាពជោគជ័យ។

- ▣ យេរេមា ១:៤ (០០០): «ព្រះបន្ទូលនៃព្រះយេហូវ៉ាបានមកខ្ញុំថា»។

- ▣ ការពន្យល់៖ វិវរណៈដែលជាទំនាយបានបង្ហាញសាររបស់ព្រះ។

- ▣ អេសេគាល ១:៣ (០០០): «ព្រះបន្ទូលនៃព្រះយេហូវ៉ាបានមកដល់អេសេគាលជាបូជាចារ្យ ជាកូនរបស់ប៊ូស៊ី នៅជិតទន្លេកេបារ ក្នុងទឹកដីបាប៊ីឡូន។ នៅទីនោះ ព្រះហស្តនៃព្រះយេហូវ៉ាបានសណ្តិតលើលោក»។

- ▣ ការពន្យល់៖ ព្រះបន្ទូលណែនាំព្យាករណ៍សម្រាប់ការប្រកាស។

- ▣ សាំយូអែលទី១ ៣:១ (០០០): «ក្មេងប្រុសសាំយូអែលបានបម្រើនៅចំពោះព្រះយេហូវ៉ាក្រោមការដឹកនាំរបស់អេលី។ នៅសម័យ នោះ ព្រះបន្ទូលនៃព្រះយេហូវ៉ាកម្រមានណាស់ ហើយក៏មិនសូវមានការនិមិត្តដែរ»។

- ▣ ការពន្យល់៖ ភាពកម្រនៃព្រះបន្ទូលបានធ្វើឲ្យវាមានតម្លៃ។

□ ពង្សាវតារក្សត្រទី១ ១៧:២ (០០០): «ព្រះបន្ទូលនៃព្រះយេស៊ូវបានមកដល់អេលីយ៉ា»។

□ ការពន្យល់៖ វាណែនាំកិច្ចបម្រើព្យាករណ៍។

□ អេសាយ ៤០:៨ (០០០): «ស្មៅក៏ក្រៀមស្ងួត ហើយផ្កាក៏រោយចុះ ប៉ុន្តែព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះនៃយើងរាល់គ្នានៅស្ថិតស្ថេរជារៀងរហូត»។

□ ការពន្យល់៖ ព្រះបន្ទូលគឺជាការបង្កើតដ៏អស់កល្បជានិច្ច និងអស់កល្បជានិច្ច។

□ អេម៉ុស ៣:១ (០០០): «ចូរស្តាប់ពាក្យនេះចុះ ឱពួកកូនចៅអ៊ីស្រាអែលអើយ ព្រះបន្ទូលដែលព្រះយេស៊ូវបានមានបន្ទូលទាស់នឹងអ្នករាល់គ្នា គឺទាស់នឹងគ្រួសារទាំងមូលដែលអញបាននាំចេញពីស្រុកអេស៊ីប»។

□ ការពន្យល់៖ វានាំមកនូវការវិនិច្ឆ័យ និងទាមទារការយកចិត្តទុកដាក់។

□ ទំនុកតម្កើង ១០៧:២០ (០០០): «ទ្រង់បានចាត់ព្រះបន្ទូលរបស់ទ្រង់ទៅប្រោសគេឲ្យជា ហើយទ្រង់បានសង្គ្រោះគេឲ្យរួចពីផ្ទុរ»។

□ ការពន្យល់៖ ព្រះបន្ទូលព្យាបាល និងរំដោះ។

បរិបទប្រវត្តិសាស្ត្រ (កិច្ចការ ៧:១-៣៨): កិច្ចការ ៧ គូសបញ្ជាក់ពីព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះតាមរយៈប្រវត្តិសាស្ត្រ៖ ព្រះជាម្ចាស់ហៅលោកអ័ប្រាហាំ (ខ. ១-៨) នាំលោកយ៉ាកុបទៅកាន់ប្រទេសអេហ្ស៊ីប (ខ. ៩-១៦) លើកលោកម៉ូសេឡើងដើម្បីរំដោះអ៊ីស្រាអែលពីទាសភាព (ខ. ១៧-២៩) និងប្រទាន «ព្រះបន្ទូលដ៏រស់» (ខ. ៣៨) តាមរយៈលោកម៉ូសេ។ ទាំងនេះបង្កើតបានជាសៀវភៅប្រាំក្បាលដំបូង (លោកុប្បត្តិ និងក្លែមន់ លេវីនីយ ជនគណនា ចោទិយកថា) ដែលសរសេរជាភាសាហេប្រើរ/អារ៉ាម (១៤០០-៤០០ មុនគ.ស) ដែលត្រូវបានទទួលយកជាបទគម្ពីររបស់សាសនាយូដា។ អស់ជាច្រើនសតវត្សមកហើយ ពួកហោរាបានបន្ថែមសំណេរដែលបំផុសគំនិត ដែលបង្កើតបានជាច្បាប់ និងពួកហោរា។

ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះជាព្រះយេស៊ូវគ្រីស្ទដែលបានចាប់កំណើតជាមនុស្ស (ការសម្រេចនៃព្រះគម្ពីរសញ្ញា)

នៅក្នុងព្រះគម្ពីរសញ្ញាថ្មី ព្រះបន្ទូល (ឡូហ្គោ ការបញ្ចេញមតិដ៏ទេវភាព) ត្រូវបានតំណាងនៅក្នុងព្រះយេស៊ូវ ដោយបំពេញតាមសេចក្តីសន្យានៃព្រះគម្ពីរសញ្ញាចាស់ និងបង្ហាញពីវិវរណៈរបស់ព្រះ។

□ យ៉ូហាន ១:១-៣, ១៤ (០០០): «កាលដើមដំបូងឡើយមានព្រះបន្ទូល ហើយព្រះបន្ទូលគង់នៅជាមួយព្រះ ហើយព្រះបន្ទូលនោះជាព្រះ។ ទ្រង់គង់នៅជាមួយព្រះតាំងពីដើមដំបូងមក។ តាមរយៈទ្រង់ អ្វីៗទាំងអស់ត្រូវបានបង្កើតឡើង។ បើគ្មានទ្រង់ទេ គ្មានអ្វីដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងឡើយ... ព្រះបន្ទូលបានត្រឡប់ជាសាច់ឈាម ហើយបានគង់នៅក្នុងចំណោមយើងរាល់គ្នា។ យើងបានឃើញសិរីល្អរបស់ទ្រង់ គឺជាសិរីល្អនៃព្រះរាជបុត្រាតែមួយ ដែលមកពីព្រះវរបិតា ពោរពេញដោយព្រះគុណ និងសេចក្តីពិត»។

□ ការពន្យល់៖ ព្រះយេស៊ូវគឺជាព្រះបន្ទូលដ៏ទេវភាព និងប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត (ឡូហ្គោ) ដែលភ្ជាប់ទៅនឹងការបង្កើតលោកុប្បត្តិ និងបើកសម្តែងព្រះជាម្ចាស់ (យ៉ូហាន ១:១៨៖ «គ្មានអ្នកណាធ្លាប់បានឃើញព្រះជាម្ចាស់ទេ ប៉ុន្តែព្រះរាជបុត្រាតែមួយអង្គ ដែលជាព្រះ ហើយមានទំនាក់ទំនងជិតស្និទ្ធបំផុតជាមួយព្រះវរបិតា បានបង្ហាញព្រះអង្គឲ្យគេស្គាល់»។)

□ យ៉ូហាន ៥:៣៩-៤០ (០០០): «អ្នករាល់គ្នាសិក្សាព្រះគម្ពីរដោយឧស្សាហ៍ព្យាយាម ពីព្រោះអ្នករាល់គ្នាគិតថា តាមរយៈព្រះគម្ពីរទាំងនោះ អ្នករាល់គ្នាមានជីវិតអស់កល្បជានិច្ច។ ព្រះគម្ពីរទាំងនេះហើយ ដែលធ្វើបន្ទាល់អំពីខ្ញុំ ប៉ុន្តែអ្នករាល់គ្នាមិនព្រមមករកខ្ញុំ ដើម្បីឲ្យមានជីវិតឡើយ»។

□ ការពន្យល់៖ គម្ពីរចង្អុលទៅព្រះយេស៊ូវសម្រាប់ជីវិតអស់កល្បជានិច្ច។

□ វិវរណៈ ១៩:១៣ (០០០): «ទ្រង់ស្លៀកអារវែងដែលជ្រលក់ក្នុងឈាម ហើយព្រះនាមទ្រង់ជាព្រះបន្ទូលនៃព្រះ»។

□ ការពន្យល់៖ ព្រះនាមព្រះយេស៊ូវជាព្រះបន្ទូល បង្ហាញពីអំណាចរបស់ទ្រង់ក្នុងការជំនុំជំរះ។

□ លូកា ២៤:២៧, ៤៤-៤៩ (០០០): «ហើយចាប់ផ្តើមពីលោកម៉ូសេ និងពួកហោរាទាំងអស់ ទ្រង់បានពន្យល់ដល់គេអំពីអ្វីដែលបានចែងទុកក្នុងគម្ពីរទាំងអស់អំពីខ្លួនទ្រង់... ទ្រង់មានបន្ទូលទៅគេថា នេះជាអ្វីដែលខ្ញុំបានប្រាប់អ្នករាល់គ្នា កាលខ្ញុំនៅជាមួយនឹងអ្នករាល់គ្នានៅឡើយ គឺគ្រប់ទាំងអស់ដែលបានចែងទុកអំពីខ្ញុំ ក្នុងក្រិស្តវិស័យរបស់លោកម៉ូសេ ក្នុងពួកហោរា និងក្នុងទំនុកតម្កើង ត្រូវតែបានសម្រេច»។ រួចទ្រង់បានបើកចិត្តគេ ដើម្បីឲ្យគេអាចយល់គម្ពីរ... ការប្រែចិត្តដើម្បីការអត់ទោសបាបនឹងត្រូវបានប្រកាសដល់គ្រប់ជាតិសាសន៍ក្នុងព្រះនាមទ្រង់»។

□ ការពន្យល់៖ ព្រះយេស៊ូវបំពេញតាមព្រះគម្ពីរសញ្ញាចាស់ ហើយបំពាក់ពួកសាវកឱ្យផ្សព្វផ្សាយសាររបស់ទ្រង់ ដោយបើកចិត្តរបស់ពួកគេចំពោះអង្គ

□ យ៉ូហាន ៨:៣១-៣២ (០០០): «ចំពោះពួកសាសន៍យូដាដែលបានជឿលើទ្រង់ ព្រះយេស៊ូវមានបន្ទូលថា បើអ្នករាល់គ្នាកាន់ខ្ជាប់ និងសេចក្តីបង្រៀនរបស់ខ្ញុំ អ្នករាល់គ្នាពិតជាសិស្សរបស់ខ្ញុំមែន នោះអ្នករាល់គ្នានឹងស្គាល់សេចក្តីពិត ហើយសេចក្តីពិតនឹងរំដោះ អ្នករាល់គ្នាឲ្យមានសេរីភាព»។

□ ការពន្យល់៖ ការប្រកាន់ខ្ជាប់នូវព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះយេស៊ូវ (ឡូហ្គោស) នាំមកនូវភាពជាសិស្ស និងសេរីភាព។

□ យ៉ូហាន ១៥:៣ (០០០): «អ្នករាល់គ្នាបានស្អាតហើយ ដោយសារព្រះបន្ទូលដែលខ្ញុំបានប្រាប់អ្នករាល់គ្នា»។

□ ការពន្យល់៖ ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះយេស៊ូវ (ឡូហ្គោស) សម្អាតអ្នកជឿ។

□ ហេត្រីរ ១:១-៣ (០០០): «កាលពីអតីតកាល ព្រះបានមានបន្ទូលទៅកាន់បុព្វបុរសរបស់យើងជាច្រើនដង តាមរយៈពួកហោរា តាមរបៀបផ្សេងៗ ប៉ុន្តែនៅគ្រាចុងក្រោយនេះ ទ្រង់បានមានបន្ទូលមកកាន់យើង ដោយសារព្រះរាជបុត្រារបស់ទ្រង់ ដែលទ្រង់បានតែងតាំងជាអ្នកស្នងមរ ហើយតាមរយៈព្រះរាជបុត្រា ទ្រង់ក៏បានបង្កើតសកលលោកដែរ។ ព្រះរាជបុត្រាក៏ជាវស្សីនៃសិរីល្អរបស់ព្រះ និងជាតំណាងដ៏ពិតប្រាកដនៃអត្ថិភាពរបស់ទ្រង់ ដែលទ្រង់គ្រប់ទាំងអស់ ដោយសារព្រះបន្ទូលដ៏មានប្រទានភាពរបស់ទ្រង់»។

□ ការពន្យល់៖ ព្រះជាម្ចាស់មានបន្ទូលតាមរយៈព្រះរាជបុត្រារបស់ទ្រង់ ដែលទ្រង់ការបង្កើតដោយព្រះបន្ទូលរបស់ទ្រង់ (០០០០០ ពាក្យបញ្ជាដោយសំឡេង)។

ប្រធានបទដែលបានលាយបញ្ចូលគ្នា៖ ព្រះយេស៊ូវបំពេញតាមក្រឹត្យវិន័យ និងព្យាករី (ម៉ាកុស ១២:២៨-៣៤៖ «ចូរស្រឡាញ់ព្រះអម្ចាស់ ជាព្រះនៃអ្នក... ហើយស្រឡាញ់អ្នកជិតខាងដូចខ្លួនឯង») ដោយជំនួសច្បាប់ពិធីសាសនា (កូល៉ូស ២:១៦-១៧៖ «ទាំងនេះជាស្រមោលនៃ ការដែលនឹងមកដល់ ប៉ុន្តែការពិតគឺមាននៅក្នុងព្រះគ្រីស្ទ») ជាការពិត។ (ចំណាំ៖ ឯកសារដើមរួមមានរូបភាពបង្ហាញ ដ្យាក្រាមដែលទំនង ជាការបំពេញ ឬបញ្ញត្តិ សម្រាប់ភាពច្បាស់លាស់ដែលមើលឃើញ)។

ព្រះបន្ទូលជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ៖ ការបំផុសគំនិត អំណាច និងការប្រើប្រាស់ជាក់ស្តែង

ព្រះគម្ពីរត្រូវបានបំផុសគំនិត មានសិទ្ធិអំណាច និងបំប្លែងខ្លួន ណែនាំអ្នកជឿ និងបង្កើតគោលលទ្ធិ។

□ ពេត្រុសទី២ ១:២០-២១ (០០០): «លើសពីអ្វីៗទាំងអស់ អ្នកត្រូវតែយល់ថា គ្មានទំនាយណាមួយនៅក្នុងព្រះគម្ពីរបានកើតចេញពីការបកស្រាយរបស់ហោរា ដ្បិតទំនាយមិនដែលមានប្រភពដើមនៅក្នុងឆន្ទៈរបស់មនុស្សទេ ប៉ុន្តែហោរា ទោះបីជាមនុស្សក៏ដោយ បាននិយាយអ្វីដែលមកពីព្រះ ដូចដែលព្រះវិញ្ញាណបរិសុទ្ធដឹកនាំពួកគេ»។

□ ការពន្យល់៖ ព្រះគម្ពីរមានប្រភពមកពីព្រះវិញ្ញាណបរិសុទ្ធ មិនមែនមកពីឆន្ទៈរបស់មនុស្សទេ។

□ ទំនុកដំកើង ១១៩:១០៥ (០០០): «ព្រះបន្ទូលរបស់ទ្រង់ជាចង្រៀងសម្រាប់ជើងទូលបង្គំ ជាពន្លឺបំភ្លឺផ្លូវទូលបង្គំ»។

□ ការពន្យល់៖ ព្រះបន្ទូល (០០០០០) ណែនាំជីវិតប្រចាំថ្ងៃ (ទំនុកដំកើង ១១៩ លើកតម្កើងវាជាច្បាប់ ច្បាប់។ល។ ក្នុងខគម្ពីរជាង ១៧០)។

□ រ៉ូម ១៥:៤ (០០០): «ដ្បិតអ្វីៗដែលបានត្រូវសរសេរទុកនៅអតីតកាល គឺបានសរសេរទុកដើម្បីបង្រៀនយើងរាល់គ្នា ដើម្បីឲ្យយើង មានសេចក្តីសង្ឃឹម ដោយសារសេចក្តីស្មោះត្រង់ដែលបានបង្រៀនក្នុងគម្ពីរ និងការលើកទឹកចិត្តដែលគម្ពីរផ្តល់ឲ្យ»។

□ ការពន្យល់៖ គម្ពីរសញ្ញាចាស់ណែនាំ និងផ្តល់ក្តីសង្ឃឹម។

□ កាឡាទី ៣:៨ (០០០): «គម្ពីរបានទាយទុកជាមុនថា ព្រះនឹងរាប់ពួកសាសន៍ដទៃជាសុចរិតដោយសារសេចក្តីដំនើរ ហើយបាន ប្រកាសដំណឹងល្អជាមុនដល់លោកអំប្រាហាំថា ០គ្រប់ទាំងសាសន៍នឹងបានពរដោយសារអ្នក»។

□ ការពន្យល់៖ គម្ពីរបានទាយទុកជាមុនអំពីសេចក្តីសង្គ្រោះដោយសារដំនើរ។

□ ១ថែស្សាឡូនីច ២:១៣ (០០០): «ហើយយើងក៏អរព្រះគុណព្រះជាម្ចាស់ជាតិច្ឆៃដែរ ពីព្រោះកាលអ្នករាល់គ្នាបានទទួលព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ ដែលអ្នករាល់គ្នាបានឮពីយើង នោះអ្នករាល់គ្នាមិនបានទទួលយកវាដូចជាពាក្យរបស់មនុស្សទេ ប៉ុន្តែបានទទួលតាមការពិត ដែលជាព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ ដែលពិតជាមានសកម្មភាពនៅក្នុងអ្នករាល់គ្នាដែលជឿ»។

□ ការពន្យល់៖ ព្រះបន្ទូលដែលបានអធិប្បាយ (ឡូហ្គោស) ផ្លាស់ប្តូរអ្នកជឿ។

□ យ៉ាកុប ១:២១ (០០០): «ដូច្នេះ ចូរកម្ចាត់ចោលនូវសេចក្តីសៅហ្មងខាងសីលធម៌ទាំងអស់ និងសេចក្តីអាក្រក់ដែលមានជាទូទៅ ហើយទទួលយកព្រះបន្ទូលដែលដាក់ក្នុងអ្នករាល់គ្នាដោយរាបទាប ដែលអាចសង្គ្រោះអ្នករាល់គ្នាបាន»។

□ ការពន្យល់៖ ព្រះបន្ទូល (ឡូហ្គោ) ដែលបានបង្កប់នឹងសង្គ្រោះនៅពេលដែលទទួលបានដោយរាបសារ។

□ ធីម៉ូថេទី២ ៣:១៦-១៧ (០០០) (សរសេរឡើងវិញដើម្បីសង្កត់ធ្ងន់)៖ «គ្រប់ទាំងបទគម្ពីរសុទ្ធតែជាព្រះបានបញ្ចេញព្រះវិញ្ញាណ ហើយមានប្រយោជន៍សម្រាប់ការបង្រៀន ការស្តីបន្ទោស ការកែតម្រូវ និងការហ្វឹកហ្វឺនអំពីសេចក្តីសុចរិត ដើម្បីឲ្យអ្នកបម្រើរបស់ព្រះបានត្រៀមខ្លួនជាស្រេច»។

□ ការពន្យល់៖ ព្រះគម្ពីរវិញ្ញាណបណ្តាលដូចជាឪពុកម្តាយ ដោយលើកកម្ពស់ភាពចាស់ទុំតាមរយៈការបង្រៀន ការកែតម្រូវ និងសេចក្តីសុចរិត។

ហេតុផលសម្រាប់ការបកស្រាយខុសគ្នា៖

□ ភាពល្ងង់ខ្លៅ (ម៉ាថាយ ២២:២៩៖ «អ្នករាល់គ្នាល់ច្រឡំហើយ ពីព្រោះមិនស្គាល់បទគម្ពីរ ឬប្រទានភាពរបស់ព្រះ»; ហូសេ ៤:៦៖ «រាស្ត្រអញត្រូវវិនាសទៅ ដោយសារខ្វះចំណេះដឹង»)។

□ និកាយបុគ្គលិកលក្ខណៈ (កូរិនថូសទី១ ១:១២៖ «ម្នាក់ក្នុងចំណោមអ្នករាល់គ្នានិយាយថា ឲ្យដើរតាមប៉ុលឯង ម្នាក់ទៀតថា ឲ្យដើរតាមអាប៉ូឡូសឯង...»; កិច្ចការ ២០:៣០៖ «មនុស្សនឹងក្រោកឡើងហើយបង្អួចសេចក្តីពិត»)។

□ ការបង្អួចព្រះគម្ពីរ (ពេត្រុសទី២ ៣:១៦៖ «មនុស្សល្ងង់ខ្លៅ និងមិនស្ថិតស្ថេរ បង្អួចព្រះគម្ពីរដូចជាពួកគេធ្វើបទគម្ពីរឯទៀតៗដែរ»; លោកុប្បត្តិ ៣:១៖ «តើព្រះជាម្ចាស់ពិតជាមានបន្ទូលថា...»)។

□ ភាពងាយស្រួលផ្លាស់ខ្លួន (ធីម៉ូថេទី២ ៤:៣៖ «គេនឹងមិនទ្រាំទ្រនឹងគោលលទ្ធិដ៏ត្រឹមត្រូវទេ... ដើម្បីឲ្យស្របតាមសេចក្តីប៉ងប្រាថ្នារបស់ខ្លួនឡើយ»; អេសាយ ៣០:១០-១១៖ ប្រាថ្នាចង់បានពាក្យសម្តីស្រទន់»)។

□ ប្រពៃណីរបស់មនុស្ស (ម៉ាកុស ៧:៦-៩៖ «អ្នករាល់គ្នាធ្វើឲ្យព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះគ្មានតម្លៃ ដោយសារប្រពៃណីរបស់អ្នក»; កូលុស ២:៨៖ «ទស្សនវិជ្ជាទេ និងបោកបញ្ឆោត... ប្រពៃណីរបស់មនុស្ស»; ម៉ាថាយ ១៥:៦-៩)។

□ ការបន្ថែម (សុភាសិត ៣០:៦៖ «កុំបន្ថែមអ្វីទៅក្នុងព្រះបន្ទូលរបស់ទ្រង់ឡើយ ក្រែងទ្រង់នឹងបន្ទោសអ្នក»; វិវរណៈ ២២:១៨; ចោទិយកថា ៤:២, ១២:៣២; កូរិនថូសទី១ ៤:៦)។

□ ការមិនព្រមស្តាប់បង្គាប់ (យ៉ូហាន ៧:១៧៖ «អ្នកណាដែលជ្រើសរើសធ្វើតាមព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះ នឹងឃើញថាការបង្រៀនរបស់ខ្ញុំមកពីព្រះឬអត់»; យ៉ូហាន ៨:៣១-៣២)។

ការពន្យល់៖ កំហុសស្ថិតនៅលើមនុស្ស មិនមែនព្រះទេព្រះបន្ទូលច្បាស់លាស់លើមូលដ្ឋានគ្រឹះ។ គោលលទ្ធិមិនសមហេតុផល (ឧទាហរណ៍ ទីសម្គាល់/ការអស្ចារ្យ សុខភាព/ទ្រព្យសម្បត្តិ ការស្មានអំពីគ្រាចុងក្រោយ សាសនាយុដាដែលប្រឆាំងនឹងពួកកាតូទិក ជំនឿតែមួយមុខជាប្រតិកម្មហួសហេតុ) គឺដូចជាអាហារឥតបានការខាងវិញ្ញាណ មិនល្អសម្រាប់សុខភាពបើប្រៀបធៀបទៅនឹងគោលលទ្ធិត្រឹមត្រូវ (ការបង្រៀនដែលមានសុខភាពល្អ)។ អក្សរកាត់សម្រាប់ការចាកចេញ៖ ផ្លូវងាយស្រួល (ធីម៉ូថេទី២ ៤:២-៣; អេសាយ ៣០:១០-១១; យ៉ូហាន ៨:៣១-៣២) ការបង្រៀនបន្ថែម (សុភាសិត ៣០:៦; ចោទិយកថា ៤:២, ១២:៣២; កូរិនថូសទី១ ៤:៦; វិវរណៈ ២២:១៨-១៩) ភាពល្ងង់ខ្លៅ (ម៉ាថាយ ២២:២៩; ហូសេ ៤:៦; អេសាយ ១:២៖ «ខ្ញុំធ្លាប់ចិញ្ចឹមកូន... តែពួកគេបានបះបោរ»; ធីម៉ូថេទី២ ២:១៥៖ «ចូរខំប្រឹងអស់ពីសមត្ថភាពដើម្បីបង្ហាញខ្លួនអ្នកនៅចំពោះព្រះ ជាមនុស្សដែលត្រូវបានព្រះអនុញ្ញាត... គ្រប់គ្រងព្រះបន្ទូលនៃសេចក្តីពិតបានត្រឹមត្រូវ») ប្រពៃណី (ម៉ាថាយ ១៥:៦-៩; ម៉ាកុស ៧:៦-៩)។

ការអភិវឌ្ឍប្រវត្តិសាស្ត្រ និងគោលលទ្ធិនៃព្រះគម្ពីរ

ការបង្កើតព្រះគម្ពីរគឺផ្អែកលើគោលការណ៍ណែនាំ ដោយគម្ពីរសញ្ញាចាស់ត្រូវបានអនុម័តនៅចុងសតវត្សរ៍ទីមួយនៃគ.ស. និងគម្ពីរសញ្ញាថ្មីនៅដើមសតវត្សរ៍ទីបួន

□ គម្ពីរសញ្ញាចាស់៖ សរសេរជាភាសាហេព្រើរ/អាវ៉ាមិក (១៤០០-៤០០ មុនគ.ស.) ដែលត្រូវបានទទួលយកដោយសាសនាយុដា។

□ គម្ពីរសញ្ញាថ្មី៖ សរសេរជាភាសាក្រិច (សតវត្សរ៍ទីមួយ គ.ស.) បានបញ្ចប់ ៤៥-៦០ ឆ្នាំបន្ទាប់ពីការសំឡេងវិញ្ញាណរបស់ព្រះយេស៊ូវ។ សាសនាគ្រីស្ទ ដែលដំបូងឡើយជានិកាយយុដា បានក្លាយជាឯករាជ្យដោយសារតែអ្នកប្រែចិត្តជឿសាសន៍ដទៃ និងការទទួលយកព្រះគម្ពីរសញ្ញាថ្មីថាជាការបកស្រាយ (ឧទាហរណ៍ ពេត្រុសទី២ ៣:១៥-១៦)។

- ការធ្វើជាសារីកៈ មកពីភាសាក្រិច ០០០០០ (ដំបងរាស់) វាកំណត់ពីការបំផុសគំនិត។ សៀវភៅ ០០០០០០០០០០ (ប្រហែលឆ្នាំ ០០០ គ.ស.) គឺនៅដើមសម័យដើម; សៀវភៅសាសនាដើមសតវត្សរ៍ទី ០ ពេញលេញ។
- ប្រភពខាងក្រៅ៖ ០០០០០០០, ០០០០០០០០០, ០០០០០០០, ០០០០០ (រ៉ូម៉ាំង), ០០០០០០០០, ០០០០០០០០ (ផ្លីហូ), គម្ពីរ ០០០០០០០០០ នៃព្រះគម្ពីរសញ្ញាថ្មី, ០០០០០០០០០០ (សម្រង់សម្តីជាង ០០,០០០ មុនឆ្នាំ ០០០ នៃគ.ស.), ០០០០០ (សតវត្សទីប្រាំពីរ) បញ្ជាក់ពីព្រះគ្រីស្ទ/គ្រីស្ទសាសនា ដោយបង្ហាញថាព្រះគម្ពីរមិនមែនជាប្រភពតែមួយគត់នោះទេ។
- សំណេររបស់ពួកសារីកមិនពេញលេញ៖ មិនមែនទាំងអស់ត្រូវបានរួមបញ្ចូលទេ (កូលុស ៤:១៦៖ សំបុត្រចាត់ទៅកាន់ពួក ឡៅឌីសេ; កូរិនថូសទី១ ៥:៩៖ សំបុត្រមុន; ថែស្សាឡូនីចទី២ ៣:១៧៖ ការផ្ទៀងផ្ទាត់)។ ព្រះគម្ពីរសញ្ញាថ្មីគឺគ្រប់គ្រាន់ហើយ មិនពេញលេញទេ (យ៉ូហាន ២០:៣០៖ «ព្រះយេស៊ូវបានធ្វើទិសម្តាល់ជាច្រើនទៀត... មិនបានកត់ត្រាទុក»; យ៉ូហាន ២១:២៥៖ «លោកិយនឹងមិនមានកន្លែងសម្រាប់សៀវភៅទាំងនោះទេ»)។
- អាប៉ូគ្រីស្ទ/សេយូដេពីក្រាហ្វ៖ អាប៉ូគ្រីស្ទ ០០ (ការស្មានពីសតវត្សរ៍ទី២-៤) និងសេយូដេពីក្រាហ្វា (ដែលត្រូវបានសន្មតមិនពិត) មិនត្រូវបានបំផុសគំនិតទេ។ អាប៉ូគ្រីស្ទ ០០ (២០០ មុនគ.ស-១០០ គ.ស ក្នុងព្រះគម្ពីរឡាតាំង ប្រហែល ៤០០ គ.ស ដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយពួកកាតូលិក ដែលត្រូវបានបដិសេធដោយពួកប្រូតេស្តង់ជាច្រើនក្រោយសតវត្សរ៍ទី១៦) មានតម្លៃប្រវត្តិសាស្ត្រ (ឧទាហរណ៍ ម៉ាកកាប៊ីទី ១) ប៉ុន្តែមិនត្រូវបានបំផុសគំនិតជាសកលទេ។
- ការបំផុសគំនិតរបស់ប៉ូល៖ ពេត្រុសទី២ ៣:១៥-១៦៖ «ប៉ូលជាប្អូនជាទីស្រឡាញ់របស់យើង... បានសរសេរមកអ្នករាល់គ្នាដោយប្រាជ្ញាដែលព្រះបានប្រគល់ ដូចបទគម្ពីរដទៃទៀតដែរ»។ ធីម៉ូថេទី១ ៥:១៨ ដកស្រង់លូកា ១០:៧ («អ្នកធ្វើការសមនឹងទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលរបស់ខ្លួន») ជាបទគម្ពីរ។ នៅក្នុងកូរិនថូសទី១ ៧:១០,១២ ប៉ូលបានលើកឡើងពីប្រធានបទដែលព្រះយេស៊ូវបាន/មិនបានគ្របដណ្តប់ មិនមែនផ្ទុយពីគំនិត និងការបំផុសគំនិតនោះទេ។
- គ្មានបទគម្ពីរដែលបានបំផុសគំនិតផ្សេងទៀតទេ៖ កាឡាទី ១:៦-៩,១២៖ គ្មានដំណឹងល្អផ្សេងទៀតទេ; យូដាស ៣៖ «ជំនឿដែល ធ្លាប់ត្រូវបានប្រគល់ឲ្យរួចហើយ»; ពេត្រុសទី២ ១:៣៖ «អ្វីៗទាំងអស់ដែលយើងត្រូវការសម្រាប់ជីវិតដ៏គោរពប្រតិបត្តិតាមព្រះ»; អេភេសូរ ៤:១៣៖ «សាមគ្គីភាពក្នុងសេចក្តីជំនឿ»; កូរិនថូសទី១ ១៣:១០-១១៖ «កាលណាភាពពេញលេញមកដល់»។ ការបន្ថែម (ឧទាហរណ៍ ព្រះគម្ពីរមរមន គោលការណ៍ដ៏ទេវភាព វិទ្យាសាស្ត្រ និងសុខភាព) ត្រូវបានហាមឃាត់ (ចោទិយកថា ៤:២, ១២:៣២; កូរិនថូសទី១ ៤:៦)។

ភាពត្រឹមត្រូវ៖ រមួសមុទ្រស្លាប់ (២០០ មុនគ.ស.-៦៨ គ.ស. ត្រូវបានរកឃើញនៅឆ្នាំ ១៩៤៧) រួមបញ្ចូលសៀវភៅគម្ពីរសញ្ញាចាស់ទាំងអស់លើកលែងតែអេសេរ៉ា ដែលបញ្ជាក់ពីការបញ្ជូន (ឧទាហរណ៍ រមួរអេសាយ ៥៣ ត្រូវគ្នានឹង ០០០ ក្រោយ)។ មុន ០០០ ម.ស. មុនគ.ស. ០០០ ដំបូងបំផុតគឺសតវត្សទី ១០ គ.ស.។

កំណែ៖ ០០០ (០០០០) ហួសសម័យ មានកំហុស រួមទាំង ០០០០០០០០០ រហូតដល់សតវត្សទី ០០ ខ្លះ ០០០/០០០០០០។ ចូលចិត្តសមមូលថាមរន្ត (០០០, ០០០, ០០០០០០ ០០០) សម្រាប់ការសិក្សា ការបកប្រែដ៏តឹងរឹងជាង (០០០០, ០០០០) សម្រាប់ភាពជាក់លាក់។ ជៀសវាងការសរសេរឡើងវិញ (០០០០០០ ០០០០០, ០០០) ហើយប្រើប្រាស់ការបកប្រែដោយឥតគិតថ្លៃ (០០០, ០០០០០០០០០ ០០០០០, ០០០) ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន។

ព្រះគម្ពីរសញ្ញាចាស់៖ ព្រះបន្ទូលដ៏មានជីវិត ត្រីសូរីនីយ និងការសម្រេចនៅក្នុងព្រះគ្រីស្ទ

ព្រះគម្ពីរសញ្ញាចាស់មាន «ពាក្យរស់» (០០០០០) ដែលត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ និងបំពេញនៅក្នុងព្រះគ្រីស្ទ។

- និក្ខមនំ ១៩:៣-៦ (០០០): «អ្នករាល់គ្នាបានឃើញអ្វីដែលអញបានធ្វើដល់ស្រុកអេស៊ីប ហើយរបៀបដែលអញបានលើកឯងរាល់គ្នាដោយស្លាបឥន្ទ្រ ហើយនាំឯងរាល់គ្នាមកឯអញ។ ឥឡូវនេះ បើឯងរាល់គ្នាស្តាប់បង្គាប់អញយ៉ាងពេញលេញ ហើយរក្សាសេចក្តីសញ្ញារបស់អញ នោះក្នុងចំណោមប្រជាជាតិទាំងអស់ ឯងរាល់គ្នានឹងបានជារបស់ដ៏មានតម្លៃរបស់អញ... ជានគរនៃពួកសង្ឃ និងជាប្រជាជាតិបរិសុទ្ធ»។
  - ការពន្យល់៖ ច្បាប់បានញែកអ៊ីស្រាអែលឲ្យដាច់ពីគេក្នុងនាមជាសង្ឃ និងជាសាក្សី។
- និក្ខមនំ ២០:១-៦ (០០០): «ហើយព្រះបានមានបន្ទូលពាក្យទាំងអស់នេះថា ០អញជាព្រះយេហូវ៉ាជាព្រះនៃឯង... ឯងមិនត្រូវមានព្រះឯណាទៀតនៅចំពោះ ឯងមិនត្រូវធ្វើរូបព្រះសម្រាប់ឯងឡើយ...»
  - ការពន្យល់៖ លទ្ធិឯកទេវនិយមបានសម្គាល់អ៊ីស្រាអែល។

□ ចោទិយកថា ៤:៥-៨ (០០០): «ចូរសង្កេតមើលពួកគេដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ដ្បិតនេះនឹងបង្ហាញប្រាជ្ញា និងការយល់ដឹងរបស់អ្នកដល់ប្រជាជាតិ នានា ដែលនឹងពង្រឹងកិត្យានុភាពនេះទាំងអស់ ហើយនិយាយថា ០ប្រជាជាតិដ៏អស្ចារ្យនេះពិតជាប្រជាជនដែលមានប្រាជ្ញា និងការយល់ដឹងមែន»។

□ ការពន្យល់: ច្បាប់បានថ្លែងទិបន្ទាល់អំពីទំនាក់ទំនងរបស់ព្រះជាមួយអ្វីស្រាវអែល។

□ កូរិនថូសទី១ ១០:១១ (០០០): «ការទាំងនេះបានកើតឡើងដល់ពួកគេជាកំរុំ ហើយត្រូវបានសរសេរទុកជាការព្រមានដល់យើង ដែលជាអ្នកដែលមានទិបញ្ចប់នៃសម័យកាល»។

□ ការពន្យល់: បទពិសោធន៍របស់ជនជាតិអ៊ីស្រាអែលណែនាំគ្រីស្ទបរិស័ទជាបូជាចារ្យ អ្នកថ្វាយបង្គំ និងជាសាក្សី។

ប្រភេទច្បាប់:

□ ពិធី (ការថ្វាយបង្គំ ការបូជា): ស្រមោលនៃព្រះគ្រីស្ទ (ហេព្រើរ ១០:១-៤: «ក្រីស្ទវិន័យគ្រាន់តែជាស្រមោល... មិនអាច... ធ្វើឲ្យល្អឥតខ្ចោះបានទេ»; លេវីវិន័យ ១៧:១១: «គឺជាព្រះលោហិតដែលធ្វើឲ្យបានឆ្លុះ»; ហេព្រើរ ៩:១-១០: ការរចនាព្រះវិហារបរិសុទ្ធបង្ហាញពីតម្រូវការ

□ ស៊ីវិក (សណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម)។

□ សីលធម៌ (សុចរិតភាពនៃចិត្ត)។

ការបំពេញ: កូលុស ២:១៦-១៧: ច្បាប់ពិធីជាស្រមោល ព្រះគ្រីស្ទជាសេចក្តីពិត។ ម៉ាកុស ១២:២៨-៣៤: ព្រះយេស៊ូវសង្ខេបច្បាប់ថាជា ការស្រឡាញ់ព្រះនិងអ្នកជិតខាង។

ព្រះគម្ពីរសញ្ញាថ្មី៖ ពាក្យសម្តីរស់រវើកតាមរយៈពួកសាវក និងពួកព្យាករ

ព្រះបានមានបន្ទូល «ព្រះបន្ទូលដ៏មានជីវិត» តាមរយៈពួកសាវក និងពួកហោរា ដើម្បីបកស្រាយព្រះគម្ពីរសញ្ញាចាស់ កត់ត្រាជីវិត និងការបង្រៀនរបស់ព្រះយេស៊ូវ និងបង្កើតគោលលទ្ធិគ្រីស្ទសាសនា។

□ លូកា ២៤:៤៤-៤៩ (០០០): ព្រះយេស៊ូវបានបើកចិត្តពួកសាវកឲ្យយល់ព្រះគម្ពីរ ដោយបញ្ជាក់គេឲ្យផ្សព្វផ្សាយអំពីការប្រែចិត្ត និងការអភ័យទោស។

□ កិច្ចការ ២:២២-៣២ (០០០): ពេត្រុសដកស្រង់ទំនុកតម្កើង ១៦:៨-១១ (ដារីឌ ប្រហែលឆ្នាំ ១០០០ មុនគ.ស) ថា ០០០០០; ទូរងនឹងមិនបោះបង់ចោល ទ្រង់បានបង្ហាញឲ្យទូលបង្គំស្គាល់ផ្លូវនៃជីវិត០០០០០; ដែលបញ្ជាក់ពីការរស់ឡើងវិញរបស់ព្រះយេស៊ូវ។

□ កិច្ចការ ៣:១៧-២៣ (០០០): ពេត្រុសដកស្រង់ចោទិយកថា ១៨:១៨-១៩ (ម៉ូសេ ប្រហែលឆ្នាំ ១៤០០ មុនគ.ស)៖ «ខ្ញុំនឹងតាំងព្យាករម្នាក់ឲ្យដូចអ្នក» ដើម្បីកំណត់អត្តសញ្ញាណព្រះយេស៊ូវ។

□ កិច្ចការ ១៧:១-៤ (០០០): ប៉ុលបញ្ជាក់ពីព្រះគម្ពីរថា ព្រះយេស៊ូវត្រូវតែរងទុក្ខ ហើយរស់ឡើងវិញ។

□ អេភេសូរ ៣:២-៦ (០០០): «អាថ៌កំបាំងនៃព្រះគ្រីស្ទ... ឥឡូវនេះត្រូវបានបង្ហាញដោយព្រះវិញ្ញាណដល់ពួកសាវក និងពួកហោរាដ៏បរិសុទ្ធរបស់ព្រះ»។

□ ការពន្យល់: វិរណៈថ្មីបញ្ជាក់ពីការដាក់បញ្ចូលសាសន៍ដទៃរបស់ព្រះគ្រីស្ទ។

□ រ៉ូម ១៦:២៥-២៧ (០០០): «អាថ៌កំបាំងដែលលាក់ទុកអស់រយៈពេលយូរមកហើយ ប៉ុន្តែឥឡូវនេះត្រូវបានបង្ហាញ និងបានធ្វើឲ្យគេស្គាល់តាមរយៈសំណេរ

□ ការពន្យល់: សំណេរទំនាយផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់គ្រប់ជាតិសាសន៍។

□ ដំណឹងល្អ៖

□ ម៉ាថាយ៖ សម្រាប់គ្រីស្ទបរិស័ទជនជាតិយូដា ដោយសង្កត់ធ្ងន់លើការសម្រេចនៃទំនាយ។

□ ម៉ាកុស៖ សម្រាប់សាសន៍ដទៃ (រ៉ូម) សង្ខេប។

□ លូកា៖ សម្រាប់ជនជាតិក្រិក ធ្វើទៅកាន់លោកចេអូភីល ដើម្បីធានាឲ្យមានភាពប្រាកដប្រជា (លូកា ១:១-៤៖ «ដើម្បីឲ្យអ្នក បានដឹងពីភាពប្រាកដប្រជានៃអ្វីៗដែលអ្នកបានរៀន»)។

□ យ៉ូហាន៖ អ្នកស្តាប់ទូទៅ ព័ត៌មានលម្អិតបំពេញបន្ថែម (យ៉ូហាន ២០:៣០-៣១៖ «សេចក្តីទាំងនេះត្រូវបានសរសេរឡើង ដើម្បីឲ្យអ្នករាល់គ្នាជឿ»)។

□ សំបុត្រ ភីលីព ៣:១៖ ប៉ុលសរសេរដើម្បីការពារ; ពេត្រុសទី២ ៣:១-២, ១៥-១៦៖ ពេត្រុសរំលឹកឲ្យជំរុញការគិតដ៏ត្រឹមត្រូវ ដោយប្រៀបធៀបសំបុត្ររបស់ប៉ុលទៅនឹងបទគម្ពីរ។

ភាពជាប្រវត្តិសាស្ត្រ៖ គម្ពីរសញ្ញាថ្មីកត់ត្រាព្រឹត្តិការណ៍លោកិយបានត្រឹមត្រូវ ហើយពួកសាវ័កចាត់ទុកដំណឹងល្អ/សំបុត្រជាព្រះគម្ពីរ។

ព័ត៌មានលម្អិតនៃនិទានកថាគាំទ្រដល់កាលប្បវត្តិ

លក្ខណៈ និង ឥទ្ធិពលនៃព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ

លក្ខណៈនៃព្រះបន្ទូលគឺស្របគ្នានៅទូទាំងព្រះគម្ពីរ។

លក្ខណៈ	ឧទាហរណ៍សំខាន់ៗ	ការពន្យល់តាមព្រះគម្ពីរ
អស់កល្បជានិច្ច/មិនផ្លាស់ប្តូរ	អេសាយ ៤០:៨; ម៉ាថាយ ២៤:៣៥៖ «ពាក្យរបស់ខ្ញុំនឹងមិនរលាយបាត់ឡើយ»។	លើសពីការបង្កើត។
មានអានុភាព/មានប្រសិទ្ធភាពហេព្រើរ	៤:១២; អេសាយ ៥៥:១១; រ៉ូម ១០:១៧៖ «សេចក្តីជំនឿកើតចេញពីការស្តាប់សារ... តាមរយៈព្រះបន្ទូលអំពីព្រះគ្រីស្ទ»។	សម្រេចព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះ; បង្កើតជំនឿ។
បរិសុទ្ធ/ស្មោះត្រង់	ទំនុកដំកើង ១២:៦: «ព្រះបន្ទូលនៃព្រះអម្ចាស់សុទ្ធតែល្អឥតខ្ចោះ»; យ៉ូហាន ១៧:១៧: «ព្រះបន្ទូលរបស់ទ្រង់ជាសេចក្តីពិត»។	ញែកជាបរិសុទ្ធ។
ផ្តល់ជីវិត	ចោទិយកថា ៨:៣; យ៉ូហាន ៦:៦៣: «ពាក្យដែលខ្ញុំបាននិយាយ... ពោរពេញដោយព្រះវិញ្ញាណ និងជីវិត»; យ៉ូហាន ៦:៦៨: «អ្នករាល់គ្នាមានពាក្យនៃជីវិតអស់កល្បជានិច្ច»។	ទ្រទ្រង់ជីវិតខាងវិញ្ញាណ។
ការអំពោរនាវាឱ្យមានការគោរពប្រតិបត្តិ	១:២២-២៥: «ចូរធ្វើតាមអ្វីដែលវាបានចែង»; សាំយូអែលទី១ ១៥:២២-២៣: ការគោរពប្រតិបត្តិជាជាងយញ្ញូបូជា។	ទាមទារឱ្យមានសកម្មភាព; ការបះបោរនាំមកនូវការជំនុំជំរះ។
ការរីករាលដាល/ការប្រកាស	កិច្ចការ ៦:៧: «ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះបានផ្សព្វផ្សាយទៅ»; កិច្ចការ ១២:២៤: «បានផ្សព្វផ្សាយទៅជាបន្តបន្ទាប់»; ម៉ាថាយ ១៣:១-២៣ (អ្នកសាបព្រោះ)។	ធ្វើឱ្យព្រះវិហាររីកចម្រើន។

សេចក្តីសង្គ្រោះ/ការជំនុំជំរះ៖ យ៉ូហាន ១២:៤៨ (ព្រះបន្ទូលវិនិច្ឆ័យ); រ៉ូម ១:១៦៖ «ដំណឹងល្អ... គឺជាប្រទានភាពរបស់ព្រះដែលនាំមកនូវសេចក្តីសង្គ្រោះ»; អេភេសូរ ១:១៣៖ «សារនៃសេចក្តីពិត ដំណឹងល្អនៃសេចក្តីសង្គ្រោះរបស់អ្នករាល់គ្នា»; យ៉ូហាន ១៦:៨៖ កាត់ទោសអំពើបាប។

សំណួរទូទៅ បញ្ហាប្រឈម និងការអនុវត្ត

- អ្នកមិនជឿ៖ លើកទឹកចិត្តឱ្យមានការអាន (រ៉ូម ១០:១៧; យ៉ូហាន ២០:៣០-៣១) និងការគោរពប្រតិបត្តិ (យ៉ូហាន ៧:១៧៖ «អ្នកណាដែលជ្រើសរើសធ្វើតាមព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះ នឹងបានឃើញ»)។
- បញ្ហាប្រឈម៖ អានជារៀងរាល់ថ្ងៃ (ឧទាហរណ៍ ដំណឹងល្អរបស់យ៉ូហាន) ដោយក្តីរីករាយ; សួរសំណួរ; សិក្សាជារៀងរាល់ថ្ងៃ (កិច្ចការ ១៧:១១); ខិតខំធ្វើការ (ធីម៉ូថេទី ២ ២:១៥)។

សេចក្តីសង្ខេប

ព្រះបន្ទូល (០០០០០, ០០០០០, ០០០០០) រីកចម្រើនពីសន្ទុកថាប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត រហូតដល់ការចាប់កំណើតជាមនុស្សរបស់ព្រះយេស៊ូវ រហូតដល់ព្រះគម្ពីរដែលបំផុសគំនិតដោយព្រះ (១ពេត្រុស ១:២៣-២៥៖ «តាមរយៈព្រះបន្ទូលដ៏មានជីវិត និងស្ថិតស្ថេររបស់ព្រះជាម្ចាស់»)។ វាបង្ហាញព្រះជាម្ចាស់ ទ្រទ្រង់ បំប្លែង និងទាមទារការគោរពប្រតិបត្តិ និងការប្រកាស។